

Chùa Vĩnh Thái - ngôi cổ tự lưu dấu cách mạng và tâm linh xứ Thanh

ISSN: 2734-9195 08:48 04/08/2025

Chùa Vĩnh Thái, với hơn 400 năm tồn tại, là minh chứng sống động cho sự giao hòa giữa đạo và đời, giữa tâm linh và lịch sử, giữa niềm tin dân tộc và ánh sáng phật pháp.

Tọa lạc tại thôn Yên Thái, xã Trung Chính, tỉnh Thanh Hóa, chùa Vĩnh Thái không chỉ là một chốn thiền môn linh thiêng gắn bó lâu đời với đời sống tinh thần của người dân địa phương, mà còn là một di tích lịch sử cách mạng quan trọng, nơi từng che giấu và nuôi dưỡng nhiều cán bộ tiền bối của đảng trong những năm tháng đấu tranh giành độc lập dân tộc.

Ngôi chùa cổ được xây dựng từ thế kỷ XVI bởi một thân vương nhà Mạc, ông Mạc Đăng Khuê, trong thời kỳ lánh nạn đã đến định cư tại vùng đất Trung Chính. Cảm nhận được sự linh thiêng và thế đất địa linh nhân kiệt, ông đã khai hoang lập ấp, đổi tên thành Hoàng Phúc Khuê và dốc của cải xây dựng ngôi chùa, đặt tên là “Vĩnh Thái” với ước nguyện quốc thái dân an, đất nước vĩnh viễn bình yên, không còn cảnh chiến tranh loạn lạc.

Trải qua thời gian, chùa đã trở thành trung tâm tín ngưỡng, văn hóa của nhân dân địa phương, gắn bó mật thiết với sinh hoạt tâm linh và đạo đức truyền thống của vùng đất này.

Về kiến trúc, chùa Vĩnh Thái mang đậm phong cách truyền thống của Phật giáo làng quê Bắc Bộ, gồm ba dãy nhà chính: Bái đường, Chính điện và Hậu cung. Trong khuôn viên chùa có hồ sen, giếng cổ quanh năm trong xanh, cổng chùa rợp bóng bởi hai cây đa cổ thụ, biểu tượng của sự trường tồn và chở che.

Cảnh sắc trầm mặc, an hòa của chùa đã làm dịu mát bao tâm hồn người dân quê mỗi khi tìm về nương tựa cửa thiền.

Không chỉ là nơi gửi gắm niềm tin tâm linh, chùa Vĩnh Thái còn là chứng nhân cho một giai đoạn đầy gian khổ nhưng oanh liệt của cách mạng Việt Nam.

Trong giai đoạn 1930-1945, nơi đây là cơ sở bí mật của phong trào cách mạng, từng che giấu các đồng chí hoạt động trong Xứ ủy Trung kỳ, trong đó có đồng chí Đào Duy Kỳ, Quyền Xứ ủy Trung kỳ. Năm 1939, trong thời kỳ Đảng rút vào hoạt động bí mật, đồng chí Nguyễn Văn Linh, người sau này trở thành Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam và đồng chí Nguyễn Kim Thành (tức Tố Hữu) đã nhiều lần về chùa Vĩnh Thái để gặp gỡ, chỉ đạo phong trào, kết nối với các chiến sĩ cách mạng tại Thanh Hóa.

Chùa trở thành đầu mối quan trọng của liên lạc cách mạng giữa hai huyện Nông Cống và Thọ Xuân, là nơi tiếp lửa cho những trái tim yêu nước trên con đường đấu tranh giành độc lập dân tộc.

Chiến tranh ác liệt đã khiến nhiều hạng mục trong chùa bị bom đạn phá hủy, nhất là do nằm gần cầu Vay và ga Yên Thái, những công trình giao thông trọng điểm. Có thời điểm, chùa gần như trở thành phế tích. Nhưng nhờ vào sự chung tay gìn giữ của chính quyền và nhân dân, cùng sự phát tâm công đức của các Phật tử, từ những năm 1990, chùa đã dần được phục dựng. Năm 1999, chùa Vĩnh Thái được công nhận là di tích lịch sử văn hóa cách mạng cấp tỉnh, một ghi nhận xứng đáng cho vai trò lịch sử và tâm linh của nơi đây.

Từ năm 2006 đến nay, chùa tiếp tục được đầu tư xây dựng và mở rộng quy mô theo hướng hài hòa giữa hiện đại và truyền thống. Các công trình như Đại hùng Bảo điện hai tầng, lần đầu tiên có tại Thanh Hóa, lầu Quan Âm, nhà thờ Tổ, hệ thống tượng trên núi, giếng nước, sân chùa và nhiều công trình phụ trợ khác đã được hoàn thiện, tạo nên một tổng thể kiến trúc uy nghi, bề thế mà vẫn giữ được vẻ tĩnh lặng, thiêng liêng vốn có.

Tại khuôn viên chùa, nhà thờ đồng chí Nguyễn Văn Linh, đồng chí Tố Hữu và các vị tiền bối cách mạng xã Trung Chính đã được xây dựng, là nơi để người dân và du khách đến dâng hương tưởng niệm, đặc biệt vào những dịp lễ lớn như Tết cổ truyền, ngày Thương binh Liệt sĩ hay Lễ hội Quan Âm truyền thống đầu xuân. Đây không chỉ là một không gian tâm linh mà còn là điểm tựa đạo đức, là nơi giáo dục truyền thống yêu nước, tinh thần dân tộc cho thế hệ trẻ.

Năm 2025, đồng chí Lê Thanh Triều được điều động, bổ nhiệm giữ chức Bí thư Đảng bộ, Chủ tịch HĐND xã Trung Chính; nối tiếp truyền thống của các thế hệ lãnh đạo, đồng chí đã quan tâm sâu sắc tới việc bảo tồn và phát huy các giá trị

văn hóa, cách mạng tại chùa Vĩnh Thái. Đồng chí đã cùng lãnh đạo xã tổ chức nhiều hoạt động ý nghĩa tại chùa, thắp hương tưởng niệm các vị tiền bối cách mạng, thăm viếng cảnh chùa, kiểm tra công tác trùng tu và động viên Ban hộ tự cùng bà con nhân dân gìn giữ di sản tâm linh quý báu này.

Trong dịp kỷ niệm 78 năm Ngày Thương binh Liệt sĩ (27/07/1947 - 27/07/2025), đồng chí Lê Thanh Triều cùng lãnh đạo xã đã đến dâng hương tại nhà thờ đồng chí Nguyễn Văn Linh và các Đài tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ xã Trung Chính, bày tỏ lòng tri ân sâu sắc trước công lao to lớn của các thế hệ đi trước. Những hoạt động này không chỉ thể hiện đạo lý “uống nước nhớ nguồn”, mà còn là khẳng định quyết tâm của Đảng bộ và nhân dân xã Trung Chính trong việc kế thừa và phát huy truyền thống cách mạng, xây dựng quê hương phát triển bền vững trong thời đại mới.

Chùa Vĩnh Thái có lịch sử hơn 400 năm, là minh chứng sống động cho sự giao hòa giữa đạo và đời, giữa tâm linh và lịch sử, giữa niềm tin dân tộc và ánh sáng Phật pháp. Nơi đây là biểu tượng của tinh thần yêu nước, là địa chỉ đỏ trong hành trình về nguồn và là điểm tựa thiêng liêng trong lòng nhân dân xứ Thanh hôm nay và mai sau.

Bài và ảnh: **Nguyễn Văn Tuấn**